

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814200543
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8814200543.11

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloletej J. O., J.. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh matky: S. O., J.. XX. XX. XXXX, Y. G. S. Č.. XX, XXX XX E.Q. J. Y., zastúpenej JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou, Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, za účasti otca: Z. O., J.. XX. XX. XXXX, G. E. XX, XXX XX S., zastúpeného JUDr. Tomášom Saladiakom, advokátom, M. R. Štefánika 171, 093 01 Vranov nad Topľou, o zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, o nariadenie predbežného opatrenia t a k t o

rozhodol:

R u š í uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/377/2013-32 zo dňa 17.12.2013 o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bol styk otca s maloletou J. O., J.. XX.XX.XXXX upravený každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 17.00 hod. v mieste trvalého bydliska matky za jej prítomnosti.

Do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8P/21/2014 je otec o p r á v e n ý stretávať sa s mal. J. O., J.. XX. XX. XXXX vždy druhý a štvrtý piatok v mesiaci od 09.00 hod. do 10.00 hod. za prítomnosti matky s tým, že stretnutia budú prebiehať v Psychosociálnom centre s.r.o., Vajanského 21, Prešov.

Návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

Matka sa podaným návrhom domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd zmenil úpravu styku otca s mal. dcérou J.. Vo svojom návrhu uviedla, že rozsudkom Okresného súdu (ďalej len „OS“) Svidník, č. k. 2P/94/2011-237 zo dňa 03. 07. 2013 bol zmenený rozsudok OS Svidník, č. k. 6P/1/2010-26 zo 25. 03. 2010 v časti týkajúcej sa úpravy styku a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 17.00 hod., v mesiacoch júl až september 2013 v bydlisku matky za jej prítomnosti, v mesiacoch október až december 2013 v bydlisku matky bez jej prítomnosti, v mesiacoch január až marec 2014 v bydlisku otca a od 01. 04. 2014 je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný víkend od soboty od 15.00 hod. do nedele do 10.30 hod. V súvislosti so stretávaním sa otca s maloletou dcérou matka podala na súd návrh na predbežnú zmenu styku otca s maloletým dieťaťom z dôvodu ochrany jej záujmov a zdravia. Uznesením OS Vranov nad Topľou, č. k. 8P/377/2013-32 zo dňa 17. 12. 2013 súd predbežne zmenil styk otca s maloletou dcérou a to tak, že otec je oprávnený s maloletou sa stretávať každú párnú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 17.00 hod. v mieste trvalého bydliska matky za jej prítomnosti. Matka uviedla, že dcéru vychováva od narodenia sama a otec o ňu začal prejavovať záujem až v jej neskoršom veku. Maloletá je citovo naviazaná na matku a iba v jej prítomnosti sa cíti bezpečne a spokojne. Je nevyhnutné, aby otec bol trpezlivý a postupne hľadal cestu k dcére. Maloletá J. má v súčasnosti z otca obavy, v ostatnom čase

sa s ním odmieta stretávať. Potom ako otec kontaktuje pravidelne políciu pre nerešpektovanie súdneho rozhodnutia z matkinej strany, matka usudzuje, že otec sa rozhodol urobiť všetko preto, aby matke a maloletej dcére znepríjemňoval život a spôsobil stres. Maloletá J. od času, kedy otec prvýkrát privolať hliadku polície, t.j. dňa 13. 07. 2013 je oveľa viac citovo naviazaná na matku a neustále sa uisťuje v tom, že jej otec neublíži. Od tohto obdobia sa u maloletej začali prejavovať problémy s pomočovaním a začala mávať zlé sny. Dôvodom pomočovania bol strach z otca, ktorý pretrváva dodnes. Správanie otca a jeho konanie má za následok, že s dcérou matka pravidelne navštevuje ambulanciu klinickej psychológie vo Svidníku. Detská psychologička neodporúča vystavovať dieťa ďalším stresovým situáciám, teda návštevám otca. U maloletej dcéry sa prejavuje zvýšená úzkosť, nočné desy a trpí enuresis nocturno. Osoba otca a jeho príchod do domácnosti dieťaťa vzbudzuje strach, neistotu, očakávanie násilného správania, ublíženie matky, vyvoláva u dieťaťa obavy o matku. Dieťa je realizáciou styku traumatizované. Matka má zato, že zmena styku otca s maloletou je nevyhnutná z dôvodu zdravia dcéry. Otec sústavne vytvára psychický nátlak na maloletú, ktorá to ťažko znáša. Matka navrhla zmeniť úpravu styku tak, že otec by bol oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každú párnú sobotu v mesiaci od 14.-tej do 16.-tej v mieste trvalého bydliska matky a za jej prítomnosti.

Otec s návrhom matky nesúhlasil, nakoľko matka zámerne uvádza nepravdivé skutočnosti. Otec sa mohol s maloletou dcérou stretávať len v dome, kde matka bývala a kde bola prítomná celá jej rodina, čo spôsobovalo vypätú atmosféru. Počas návštev otec nemohol maloletú dcéru nikam vziať. Každé stretnutie sa mohlo realizovať len spôsobom, ktorý určila matka a len na mieste, ktoré určila a to v jej rodinnom dome. Matka úmyselne vyvoláva konflikty, čím bol otec donútený odísť z jej domácnosti. Neskôr mu zámerne opakovane a bezdôvodne bránila stretávať sa s dcérou. Keď sa aj napriek tomu dožadovať stretnutia, došlo ku konfliktu s rodičmi matky, ktorí otca vyhodili z domu. Keďže mu bol upieraný styk s maloletou, bol nútený zavolať políciu a dožadovať sa svojho práva. Maloletá dcérka však v žiadnom prípade políciu nevidela, nakoľko policajti neboli v dome, a preto tvrdenia matky, že dcérka sa bojí, že bude otec volať políciu, sú účelové. Matka sa svojím konaním snaží o obmedzenie až vylúčenie otca zo života ich dcéry.

V súdnom konaní na stanovenie optimálnej úpravy stretávania otca s maloletou dcérou súd nariadil znalecké dokazovanie. Znalčka MUDr. H. M. podala znalecký posudok (ďalej len „ZP“) č. 1/2015 v závere ktorého konštatovala, že biologickí rodičia maloletej aj po rozvode sa nedokážu dohodnúť, čo sa týka záležitostí ich spoločného dieťaťa, pretrvávajú ich vzájomné nepriateľstvo a konflikty, nastalo narušenie zdravého emocionálneho a psychosociálneho vývoja dieťaťa, ktoré sa klinicky manifestuje psychopatologickými symptómami (regresívne prejavy správania, poruchy správania, emočné poruchy, úzkostné sny). Týmto mechanizmom sa u dieťaťa vyvoláva a udržuje celková psychická nepohoda a neistota. Vzhľadom k tomu, že dcéra kategoricky odmieta svojho otca, pričom nevedela vysvetliť prečo otca nechce, prečo ho nemá rada, možno predpokladať, že matka, ale aj ostatní príbuzní zo strany matky, svojím priamym aj nepriamym správaním, svojimi výrokmi pred dcérou na adresu otca, popudzujú dcéru proti jej biologickému otcovi. Matka pôsobí na dcéru tak, aby o svojom otcovi mala zlú mienku, aby ho nemala rada, aby sa ho bála, aby sa s ním nechcela stretávať. Týmto svojím správaním matka prehľbuje odcudzenie dcéry k otcovi. Maloleté dieťa vo vzťahu k otcovi nereaguje spontánne. Počas stanoveného styku maloletej s otcom, má naučené nevhodné správanie otca ignorovať bez akýchkoľvek pocitov viny, resp. schopnosti vcítiť sa do pocitov svojho otca. Toto nepriateľstvo voči svojmu otcovi, rozšírila aj na ostatných členov rodiny z otcovej strany, ktorých prakticky ani nepozná. Doterajší styk mal. J. s otcom, ktorý prebieha v mieste bydliska matky v dome, kde žijú ďalší rodinní príslušníci matky, je nekvalitný a devalvujúci a v konečnom dôsledku prispieva k udržiavaniu psychických ťažkostí maloletej a prehľbuje odcudzenie maloletej k jej biologickému otcovi. V porozvodovom období biologickí rodičia vzájomne nekooperujú. Začiatok ich spolupráce bude ťažký, pretože je prekrytý nahromadenými negatívnymi emóciami, ktoré prechovávajú voči sebe navzájom. Bolo by vhodné, aby sa tieto negatívne emócie eliminovali pod dohľadom psychoterapeuta - odborníka na porozvodovú starostlivosť o deti. Pri rozhodovaní o úprave styku maloletého dieťaťa z pedopsychiatrického hľadiska treba brať na zreteľ dlhodobé dôsledky a nedávať dôraz na bezprostredné reakcie. Z dlhodobého hľadiska je v záujme harmonického psychického vývoja dieťaťa, dôležitý dostatočný kvalitný kontakt s obidvoma rodičmi. Znalčka odporúčala, aby biologickí rodičia podstúpili vzájomné psychoterapeutické sedenia u odborníka na porozvodovú starostlivosť o deti s tým, že styk mal. J. s biologickým otcom zo začiatku bude prebiehať v ambulancii psychoterapeuta za prítomnosti biologickej matky. Neskôr po predchádzajúcom súhlase psychoterapeuta môže styk maloletej s otcom prebiehať aj na neutrálnom mieste v prítomnosti matky a to každú druhú sobotu v čase od 14.-tej do 17.-tej hodiny.

Na základe záverov znaleckého posudku súd požiadal o spoluprácu psychológa PhDr. D. Č., Psychosociálne centrum s.r.o. Prešov s tým, aby rodičia spolu s maloletým dieťaťom absolvovali psychoterapeutické sedenia nevyhnutné pre stanovenie optimálnej úpravy styku otca s maloletou dcérou. Psychosociálne centrum s.r.o. Prešov listom zo dňa 17. 07. 2015 súdu oznámilo, že rodičia maloletej sa na stretnutie dostavili v mesiaci júl 2015. Spolupráca zo strany matky mala len formálny charakter. Druhé dohovorené stretnutie, na ktoré sa mali dostaviť rodičia i s maloletou dcérou sa neuskutočnilo, nakoľko matka sa osobne dostavila do ambulancie deň predtým, aby sedenie zrušila. Uviedla, že so sedením nesúhlasí a pokračovať v tom nebude, nakoľko ona ako matka vie, že styk s otcom J. škodí. Odôvodňovala to nespokojnosťou dcéry, ktorú nedokáže donútiť prísť. Na základe úvodného vyšetrenia a pozorovania mal. J. v styku s oboma rodičmi, psychológ usudzoval, že vzťah s otcom je narušený, zaťažený konfliktami rodičov, avšak nie je sám o sebe negatívny, či škodlivý. Negatívne prejavy maloletej k osobe otca nie sú jej autentickými prejavmi, ale prejavmi kopírovanými od osoby jej matky, na ktorú je naviazaná. Vzťah maloletej s otcom by mal byť vzhľadom na jej dlhodobý vývin v každom prípade podporovaný.

Na pojednávaní dňa 07. 03. 2016 bola vypočutá znalkyňa MUDr. H. M. a PhDr. Z. Č., zamestnankyňa Psychosociálneho centra s.r.o. Prešov, ktorá vykonala sedenie s rodičmi a maloletou dcérou.

Dňa 14. 04. 2016 podala matka návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala styk otca s mal. J. dočasne pozastaviť. Návrh matka odôvodnila tým, že dňa 09. 03. 2016 navštívila s dcérou MUDr. Z. Č. - detskú nefrologickú ambulanciu vo Svidníku, kde bola maloletá vyšetrená a lekárka konštatovala zhoršenie zdravotného stavu. Odporúčala dočasne prerušiť stretávanie dcéry s otcom, nakoľko okrem liečby liekmi, potrebuje dlhodobú pokojnú atmosféru domova, nenarušovanú vynucovaním vzťahu otec - dieťa. Lekári neodporúčajú vystavovať dcéru ďalším stresovým situáciám vzhľadom na jej zhoršený zdravotný stav. O zhoršení zdravotného stavu svedčí aj lekárska správa z vyšetrenia u MUDr. K. Š., detského neurológa v Prešove zo dňa 12. 04. 2016. V danom prípade zhoršený zdravotný stav mal. J. si vyžaduje okamžitý zásah a nie je možné čakať až do skončenia vo veci samej, nakoľko môže dôjsť k nenávratnému zhoršeniu zdravotného stavu. Daný prípad spĺňa predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia a je na mieste dočasne upraviť pomery účastníkov. Vydaním predbežného opatrenia sa nevytvorí nenávratný stav, resp. nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov konania. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa opiera o preukázané základné skutočnosti potrebné pre záver o nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy (záujem maloletého dieťaťa). V danej veci už nejde o konfliktné vzťahy otec - matka a ich nevyriešené problémy, protichodné názory a tvrdenia, ale ide o záujem, zdravie maloletej dcéry J.. K návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia bola doložená lekárska správa MUDr. Z. Č., nefrológa, zo záverov ktorej vyplýva doporučením lekára absolvovať urogologické a neurologické vyšetrenie dieťaťa. Vzhľadom k zhoršovaniu zdravotného stavu dieťaťa doporučila lekárka pozastaviť styk dieťaťa s otcom na čas do trvalého a celkového upokojenia sa dieťaťa. Dieťa toho času najviac potrebuje dlhodobú pokojnú atmosféru domova, nenarušovanú vynucovaním si vzťahu dieťa - otec. MUDr. K. Š. vo svojej lekárskej správe zo dňa 12. 04. 2016 po vyšetrení maloletej odporučil psychologické, nefrologické, alergologické a psychiatrické sledovanie s liečbou.

Matka doplnila svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia správou PhDr. S. N.- klinického psychológa, psychoterapeuta. Podľa záverov tohto odborníka výsledky psychologického vyšetrenia ukazujú, že úroveň rozumových schopností maloletej je vo verbálnej i neverbálnej časti v pásme zjavného nadpriemeru. Výsledky psychologického vyšetrenia zamerané na jednotlivé aspekty osobnostného ladenia dieťaťa t.č. svedčia pre depresívnu poruchu správania manifestujúcu v somatizujúcich poruchách: spánku, pomočovania, bolesti brucha, hlavy, obezity a taktiež forme socializovanej poruchy správania a to úzkostného viazania sa na matku ako zdroja istoty a bezpečia a odmietania návštevy materskej školy. Naďalej sa odporúča pozastaviť návštevy otca u dieťaťa, v inom prípade hrozí ďalší regres jednotlivých psychických problémov maloletej.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa osvedčila aspoň danosť práva - nárok a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

S prihliadnutím na skutkový stav zistený doposiaľ vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že je potrebné dočasne upraviť stretávanie otca s maloletou dcérou. Doterajšia úprava styku realizovaná dvakrát do mesiaca za prítomnosti matky a v mieste jej bydliska sa ukázala ako nevyhovujúca, nezodpovedajúca záujmom maloletej. Túto skutočnosť konštatovala aj znalkyňa MUDr. M., ktorá po vyšetrení rodičov aj maloletej odporúčala psychoterapeutické sedenia. Realizácia stretávania otca s dcérou v domácnosti matky prispieva k udržiavaniu psychických ťažkostí maloletej.

Je pravdou, že maloletá J. nemá vytvorený pozitívny citový vzťah k otcovi. Podľa záverov znalkyne psychiatricky, ako aj psychologicky PhDr. Č.Q., ktoré absolvovali vyšetrenia oboch rodičov spolu s ich dcérou, maloletá je psychicky závislá na matke. Dieťa má naučené nepriateľské správanie sa voči otcovi, potláča svoje prirodzené emócie, čo má za následok vznik psychopatologických fenoménov ako sú úzkostné sny, pomočovanie, poruchy správania. Matka doposiaľ nespracovala krivdy vzniknuté počas manželstva. Priamo alebo aj nepriamo svojim správaním, konaním pôsobí na dcéru tak, že ju vlastne programuje proti otcovi. Zdravotné problémy maloletého dieťaťa nemožno pričítať na ujmu otca. Otec sa snaží realizovať svoje právo na stretávanie s dcérou a otca nie je možné obviňovať z toho, že zdravotné problémy maloletej J. sú vyvolané len tým, že otec o dieťa prejavuje záujem, že dcéru navštevuje dvakrát do mesiaca. MUDr. M. vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 07.03.2016 naopak uviedla, že na prehlbovaní zdravotných ťažkostí dieťaťa má podiel konanie matky.

S poukazom na uvedené skutočnosti súd v záujme maloletého dieťaťa do právoplatného skončenia konania vo veci samej nariadil predbežné opatrenie podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. Dočasne upravil stretávanie otca s dcérou druhý a štvrtý piatok v mesiaci od 09.00 hod. do 10.00 hod. za prítomnosti matky s tým, že stretnutia budú prebiehať v Psychosociálnom centre s.r.o., Vajanského 21, Prešov u PhDr. D. Č., psychológa. Výsluchom rodičov, oboznámením sa so stanoviskami odborníkov - psychiater, psychológ, súd mal za preukázané, že stretávanie otca s maloletým dieťaťom musí toho času prebiehať pod odborným vedením psychoterapeuta. Rodičia sami nedokážu prekonať antipatie, ktoré bránia harmonického priebehu stretávania a vytváraniu vzťahu otec- dcéra.

Návrh matky na dočasné pozastavenie styku otca s maloletou súd zamietol, nakoľko mal za potvrdené, že zákazom styku v danom prípade by sa problém (zdravotný problém dieťaťa, negatívny vzťah dcéry k otcovi) nevyriešil, len by došlo k jeho odsunutiu, čo nie je v záujme maloletého dieťaťa. Zákaz styku nerieši príčinu daného stavu. Na túto skutočnosť poukázala aj psychiatricka MUDr. M., ktorá uviedla, že za súčasnej situácie čas hrá v prospech matky, ale v neprospech maloletého dieťaťa.

Matka k návrhu doložila lekárske správy nefrológa a neurológa, ktoré potvrdzujú zdravotné problémy maloletej J.. Taktiež predložila aktuálnu správu psychológa. Súd nespochybňuje, že u maloletého dieťaťa sa vyskytujú popísané zdravotné ťažkosti. Zároveň je však potrebné podoznieť, že tieto lekárske správy boli vypracované na základe jednostranných informácií poskytnutých lekárovi matkou a zdravotné problémy dieťaťa nemožno jednoznačne dať do súvisu len s uplatňovaním práva otca na stretávanie sa dcérou.

Podľa § 77 ods. 2 O.s.p. predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Keďže uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/377/2013-32 zo dňa 17.12.2013 bolo stretávanie otca s maloletou dcérou dočasne upravené predbežným opatrením a podľa § 77 ods. 2 O.s.p. pominuli dôvody na takúto dočasnú úpravu, súd predbežné opatrenie zo dňa 17.12.2013 zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd Prešov podaním na tunajšom súde. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3

O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.